

РЕШЕНИЕ

№. 56

гр.София , 27 януари 2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на девети декември две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНТОАНЕТА ДАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: НЕВЕНА ГРОЗЕВА
КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ

при участието на секретаря Илияна Петкова и прокурора от ВКП Калин Софийски след като изслуша докладваното от съдия ДАНОВА наказателно дело № 1023/2025 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по касационни жалби, депозирани от адв. Д., защитник на подсъдимата В. Н. С. и от частните обвинители Д. Г. М. и И. Д. М., чрез повереника им адв. Д., срещу решение № 143 от 15.10.2025 г., постановено по внохд № 49/2025 г. на Пловдивски апелативен съд.

В жалбата на защитника на подсъдимата се релевира касационното основание по чл. 348 ал. 1 т. 3 от НПК. Посочва се, че наказанието, което е било отмерено от първостепенния съд на В. С., е справедливото, за разлика от стореното от апелативния съд увеличение, което е несъответно на обществената опасност на деянието и дееца. Изразява се несъгласие с приетото от въззивната инстанция допълнително отегчаващо отговорността обстоятелство, а именно поредицата от сериозни нарушения на правилата за движение по пътищата, допуснати от подсъдимата. Това е така, тъй като според защитата, тези нарушения са включени в квалификацията на престъплението, поради което не могат да бъдат ценени като неблагоприятстващ отговорността фактор. Моли се решението на Пловдивски апелативен съд да бъде изменено, като размерите на наказанието лишаване от свобода и на изпитателния срок по чл. 66 ал. 1 от НК бъдат намалени до тези, отмерени от първоинстанционния съд.

В касационната жалба на частните обвинители, подадена чрез повереника им също се прави оплакване за явна несправедливост на наложеното на подсъдимата наказание от апелативната инстанция. Посочва се, че са останали неотчетени от съда многобройни отегчаващи отговорността обстоятелства- управление на превозното средство със скорост от 49 км/час, значително надвишаваща разрешената за пътния участък от 30 км/час и непредприемане на действия по намаляване на скоростта и спиране на л.а., независимо от видимостта към пешеходната пътека и двете пешеходки, довели до настъпване на произшествието, при което е загинало дете, а на неговата майка са били причинени леки телесни повреди. Твърди се, че е налице само едно смекчаващо отговорността обстоятелство - чистото съдебно минало на подсъдимата, като останалите такива, възприети от съдебната инстанция, не са налични. Акцентираща се и на това, че наложеното наказание не изпълнява целта за предупредително въздействие върху обществото. Моли се да бъде изменен атакуваният съдебен акт, като на В. С. бъде

наложено наказание лишаване от свобода в размер към предвидения в закона максимум, което наказание да бъде изтърпяно ефективно. Иска се и присъждане на направените от частните обвинители разноски за всички инстанции.

В съдебното заседание пред Върховния касационен съд повереника на частните обвинители - адв.Д. поддържа касационната жалба по изложените в нея съображения и с направеното искане. Възразява срещу жалбата на подсъдимия, която намира за неоснователна.

Адв. Д., защитник на подсъдимата С. също поддържа депозираната от тях касационна жалба, като счита, че е налице основанието по чл. 348 ал. 1 т. 3 от НПК, поради наличието на многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства, а именно чистото съдебно минало на подсъдимата, здравословното и семейното ѝ положение, трудовата ѝ ангажираност, разкаянието, което изпитва от самия ден на инцидента. Намира, че доколкото апелативният съд я е оправдал за част от инкриминираните нарушения на правилата за движение по пътищата, доводът на повереника за наличие на многобройни отегчаващи обстоятелства, не може да бъде споделен. Счита приложението на института на условното осъждане за законосъобразно. Моли касационната им жалба да бъде уважена, а тази на частните обвинители - оставена без уважение.

Представителят на Върховната касационна прокуратура взема становище за неоснователност и на двете касационни жалби, тъй като счита, че апелативният съд е изпълнил задълженията си и е спазил законовите правила при определяне на наказанието, осмисляйки изчерпателно и в дълбочина всички обстоятелства, имащи отношение към отмерването както на основното и допълнителното наказание, така и на приложението на условното осъждане и размера на изпитателния срок. Посочва, че всички смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства са били законосъобразно отчетени, като е била съобразена особената закрила, която Конституцията и ЗДвП предоставя на децата, поради което не намира основания за намаляване размера на наказанието лишаване от свобода, нито размера на изпитателния срок. Не открива убедителни доводи и за увеличаване на наказанието, каквото искане се прави от частното обвинение. Изразява несъгласие с твърдението им, че е налице само едно смекчаващо отговорността обстоятелство- чистото съдебно минало на дееца, тъй като обективно са налице множество такива. В заключение пледира за оставяне в сила на въззивното решение.

В последната си дума подсъдимата В. С. изразява съжаление за случилото се, заявява, че доброволно се е отказала да шофира и никога повече няма да управлява МПС и се надява на справедливост.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение като обсъди релевираните в касационните жалби оплаквания, доводите на страните от съдебното заседание и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт в рамките на правомощията си, установи следното :

С присъда № 61 от 18.09.2024 г., постановена по нохд № 1579/2024 г., Пловдивски окръжен съд е признал подсъдимата В. Н. С. за виновна в това, че на 11.07.2023 г. в [населено място], при управление на МПС- л.а. „Ситроен“ модел /модел/, с рег. [рег.номер на МПС], нарушила правилата за движение по пътищата- чл. 20 ал. 2, чл. 21 ал. 2 във вр. с ал. 1, чл. 116 и чл. 119 ал. 1 от ЗДвП и по непредпазливост причинила смъртта на Г. Д. А., като деянието е извършено на пешеходна пътека, поради което и на основание чл. 343 ал. 3 пр. последно б. „б“ пр.1 във вр. с ал. 1 б. „в“ във вр. с чл. 342 ал. 1 и чл. 58а ал. 1 във вр. с чл. 54 във вр. с чл. 2 ал. 1 от НК я е осъдил на две години лишаване от свобода, чието

изтърпяване на основание чл. 66 ал. 1 от НК е отложил с изпитателен срок от четири години, считано от влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 343г от НК подсъдимата С. е била лишена от право да управлява МПС за срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила.

С присъдата е зачетено задържането на подсъдимата В. С. по реда на ЗМВР, съдът се е разпоредил с веществените доказателства и е възложил в нейна тежест направените на досъдебното производство разnosки.

По въззивна жалба на повереника на частните обвинители, пред Пловдивски апелативен съд е било образувано внохд № 49/2025 г., приключило с решение № 143 от 15.10.2025 г., с което първоинстанционната присъда е била изменена в наказателно-осъдителната ѝ част, като са били увеличени размерите на наложените на В. С. наказания при условията на чл. 58а ал. 1 във вр.с чл. 54 и чл. 2 ал. 2 от НК, както следва: наказанието лишаване от свобода от две години на две години и осем месеца; определеният изпитателен срок от четири на пет години, а наказанието лишаване от правоуправление - от три на четири години. С решението подсъдимата е била оправдана за това да е нарушила правилата за движение по пътищата по чл. 20 ал. 2 и чл. 116 от ЗДвП., както и са ѝ били възложени в тежест разnosките, направени от частните обвинители във въззивната инстанция.

Независимо, че касационната инстанция проверява въззивният съдебен акт само по наведените в жалбите касационни основания, същият има задължение да следи за допуснати по делото съществени процесуални нарушения от категорията на абсолютните, без оглед на това дали те са били релевирани от страните. Това е така, тъй като естеството на тези процесуални нарушения е такова, че всякога основно опорочават проведения наказателен процес и постановения съдебен акт. Ето защо такива нарушения представляват безусловно основание за отмяна на контролираното решение.

По настоящото дело въззивната инстанция е допуснала съществено процесуално нарушение от категорията на абсолютните, намерило израз в следното:

В диспозитива на проверявания съдебен акт липсва решение на въззивния състав по важни за отговорността на подсъдимата В. С. въпроси. Съдът не е посочил какво решение е взел по приетото с присъдата, че има извършено деяние, че то е извършено от подсъдимата и е извършено виновно, че деянието съставлява престъпление, че неговата правна квалификация е по чл. 343, ал. 3, пр. последно, б. „б“, пр. 1 във вр. с ал. 1, б. „в“, пр. 1 във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, че подсъдимата е нарушила разпоредбите на чл. 21 ал. 2 и чл. 119 ал. 1 от ЗДвП, че е била приложена разпоредбата на чл. 59 от НК, че в тежест на С. са били възложени направените на досъдебното разnosки, както и досежно разпореждането на първоинстанционния съд с веществените доказателства по дело. Волята му по тези въпроси не е надлежно обективирана в диспозитива на постановеното от него решение, поради което е невъзможно да се приеме, че е налице произнасяне по тях. Съдът „трябва да бъде последователен в своите изводи, като диспозитивът трябва да произтича логично от съобразителната част на решението“ /Павлов, Стефан. Наказателен процес на НРБ. УИ „Климент Охридски“, София, 1989/, което означава, че констатирания в диспозитива пропуск на въззивната инстанция, не може да се санира от обстоятелството, че посочените по-горе въпроси са били обсъдени в мотивната част на постановения от него съдебен акт.

По-нататък настоящият касационен състав не приема, че в случая се касае само за технически пропуск, защото дори в правните основания за взетото решение е посочено единствено това по чл. 337 ал. 2 т. 1 от НПК, което е свързано с изменение на присъдата, когато въззивният съд увеличава наказанието.

Основанието по чл. 338 от НК, касаещо потвърждаване на присъдата в останалата ѝ част /ако това е била волята на САС/, не се съдържа в съдебния акт. Доколкото въззивния съд е длъжен да провери изцяло правилността на невлязлата в сила присъда, независимо от основанията, посочени от страните /чл. 314 ал. 1 от НПК/, той е длъжен да се произнесе в диспозитива на съдебния си акт по всички решени с присъдата въпроси от кръга на тези по чл. 301 ал. 1 от НПК, нещо което Апелативен съд - Пловдив не е сторил.

Последица от констатираното от ВКС абсолютно съществено процесуално нарушение е отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд.

Доколкото въззивното решение се отменя на основание чл. 348 ал. 1 т. 2 от НПК, настоящият касационен състав не следва да разглежда претендираното от жалбоподателите касационно основание явна несправедливост на наложеното наказание.

Водим от горното и на основание чл. 354 ал. 1 т. 5 от НПК, ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯВА решение № 143 от 15.10.2025 г., постановено по внохд № 49/2025 г. на Пловдивски апелативен съд.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на същия съд, друг съдебен състав от стадия на съдебното заседание.

РЕШЕНИЕТО не може да се обжалва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1/

2/